

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

แนวคิดการพัฒนาภาคโดยการกำหนดให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นในเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค นับว่าเป็นการวางแผนจากข้างบนลงสู่ข้างล่าง (Top Down) โดยพยายามสร้างแหล่งงานให้เกิดขึ้นในภูมิภาค (taking jobs to people) เพื่อลดความแตกต่างระหว่างเมืองหลวงของประเทศกับเมืองในภูมิภาคต่างๆ แนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาภาคของประเทศไทย โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดหนึ่งที่ถูกกำหนดให้มีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญเพื่อรองรับการพัฒนาตามแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลได้พยายามสนับสนุนแนวความคิดการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญ โดยมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เช่น ระบบถนน 4 ช่องจราจรเพื่อเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ ระบบไฟฟ้า โทรศัพท์และประปา ตลอดจนสิทธิพิเศษด้านภาษี เงินกู้ และดอกเบี้ยที่เอื้อต่อการลงทุน ผลของการพัฒนาตามแนวทางดังกล่าวทำให้มีการลงทุนเกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นโดยลำดับ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ บริเวณตามแนวถนนมิตรภาพช่วงอำเภอเมืองขอนแก่นถึงอำเภอน้ำพอง ในบริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่เอื้อประโยชน์ต่อการลงทุนของผู้ประกอบการซึ่งมีผลต่อภาระต้นทุนที่โรงงานอุตสาหกรรมจะต้องใช้จ่ายเพื่อดำเนินการผลิตทั้งในด้านการรวบรวมปัจจัยการผลิต เช่น วัตถุดิบ พลังงาน ตลอดจนปริมาณและคุณภาพแรงงานที่มีในพื้นที่ ผลการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นบริเวณอำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพองซึ่งนับว่าเป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดได้ส่งผลให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงเกิดขึ้น เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมทอแหวนในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมทำให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรสำหรับทอแหวนเกิดขึ้นตามมาทำให้มีการประหยัดภายนอกเกิดขึ้นซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลในอนาคต การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัดขอนแก่นทำให้ประชาชนในภาคและในจังหวัดมีรายได้เกิดขึ้นจากการขายแรงงานและ

ปัจจัยการผลิตอื่นๆ เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิต เมื่อประชาชนมีรายได้เกิดขึ้นก็จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อบริโภคสินค้าและบริการต่อไป ซึ่งการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมและการใช้จ่ายของประชาชนซึ่งจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในจังหวัดขอนแก่นจะได้สรุปในลำดับต่อไป

ผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

การวิจัยผลกระทบจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ได้ศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ บริเวณชุมชนเมืองในเขตพื้นที่อำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพอง ในรูปของรายได้ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้แก่พื้นที่เมืองและชนบท ที่ได้รับผลมาจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม คนงาน ผู้อยู่อาศัยในเมืองและผู้อยู่อาศัยในชนบท โดยผลกระทบประกอบด้วย ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของผลกระทบทางตรงและทางอ้อม (induced impact)

ผลกระทบทางตรงเป็นผลกระทบที่เกิดจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการจ้างงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองและชนบทในจังหวัดขอนแก่น ผลกระทบทางอ้อมเป็นผลกระทบที่เกิดจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตอื่นๆ ที่ไม่ใช่แรงงาน สำหรับ induced impact เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นที่ได้รับผลกระทบทางตรงและผลกระทบทางอ้อมจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม การคำนวณผลกระทบที่เกิดขึ้นในรูปของรายได้จะใช้การพิจารณาค่าตัวคูณทวี (multiplier) เป็นเครื่องมือในการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองและชนบท โดยจะได้สรุปผลการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม การใช้จ่ายของคนงาน การใช้จ่ายของผู้อยู่อาศัยในเมือง การใช้จ่ายของผู้อยู่อาศัยในชนบท และค่าตัวคูณทวีที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่น

1. การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม

การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม รายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 67 ของการใช้จ่ายทั้งหมด โดยค่าใช้จ่ายเพื่อวัตถุดิบส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบทั้งหมด วัตถุดิบที่กิจการอุตสาหกรรมซื้อจากพื้นที่นี้ ได้แก่

ไม้ยูคาลิปตัส ที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษโดยจะซื้อจากนายหน้าหรือตัวแทนที่รับซื้อไม้จากเกษตรกรใน จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ และจังหวัดใกล้เคียง ไม้ยูคาลิปตัสจะถูกขนส่งโดยรถยนต์บรรทุกจากพื้นที่ต่างๆดังกล่าวข้างต้นแล้วนำมาขายหน้าโรงงาน โดยผู้ขายไม้จะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

ทรายก่อสร้าง ที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างจะซื้อจากบริเวณอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมาทรายก่อสร้างจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากแหล่งผลิตโดยผู้ซื้อจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

เกลือ ที่ใช้ในอุตสาหกรรมห้องเย็นจะซื้อจากบริเวณ อำเภอพิมายในจังหวัดนครราชสีมา เกลือจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากโรงงานโดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

ไม้แปรรูป ที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตไม้ปาร์เก้ซื้อจากบริษัทนำเข้าไม้ในจังหวัดอุบลราชธานี ที่นำเข้าไม้จากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม้แปรรูปจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากจังหวัดอุบลราชธานีมาส่งยังโรงงานแปรรูปไม้ในจังหวัดขอนแก่นโดยผู้ซื้อจะเป็นผู้รับภาระการขนส่ง

การใช้จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 ของการใช้จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบทั้งหมด วัตถุดิบที่กิจการอุตสาหกรรมซื้อจากพื้นที่นี้มีลักษณะใกล้เคียงกับประเภทวัตถุดิบที่ซื้อจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่

ไม้ยูคาลิปตัส ที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ โดยส่วนใหญ่ซื้อจากนายหน้าหรือตัวแทนที่รับซื้อไม้จากเกษตรกรในจังหวัดหนองคาย อุดรธานี และสกลนคร ไม้ยูคาลิปตัสจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากจังหวัดต่างๆ มาส่งขายให้กับโรงงานบริเวณหน้าโรงงานโดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระการขนส่ง

ทราย ก่อสร้างที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างซื้อจากแหล่งทรายในจังหวัดหนองคายซึ่งดูดทรายจากแม่น้ำโขง ทรายจะถูกขนส่งโดยรถยนต์บรรทุกจากแหล่งผลิตมาส่งขายให้กับโรงงาน โดยโรงงานจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

ไม้แปรรูป ที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตวงกบไม้และไม้ปาร์เก้ ชื่อจากบริษัทค้าไม้ในจังหวัดหนองคายและนครพนมที่นำเข้ามาจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไม้แปรรูปจะถูกขนส่งจากโดยรถยนต์บรรทุกจากจังหวัดนครพนมและหนองคาย มาส่งยังโรงงานผลิตไม้ปาร์เก้ โดยโรงงานจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

การใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด วัตถุประสงค์ที่ชื่อจากพื้นที่นี้ ได้แก่ เม็ดพลาสติก ที่ใช้ในอุตสาหกรรมทอแหวน โดยชื่อจากโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกในจังหวัดระยอง เม็ดพลาสติกจะถูกขนส่งโดยรถยนต์บรรทุกจากโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกในจังหวัดระยอง มาส่งยังโรงงานทอแหวน โดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

การใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมหาสารคาม กาฬสินธุ์และร้อยเอ็ด พื้นที่กลุ่มจังหวัดดังกล่าวเป็นจังหวัดที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดและเชื่อมโยงกับจังหวัดขอนแก่น วัตถุประสงค์ที่ชื่อจากพื้นที่กลุ่มจังหวัดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด ประเภทวัตถุประสงค์ที่ชื่อจากพื้นที่นี้ ได้แก่ ไม้ยูคาลิปตัสที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ โดยชื่อจากนายหน้าหรือตัวแทนที่รับซื้อไม้จากเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคามและร้อยเอ็ด ไม้ยูคาลิปตัสจะถูกขนส่งโดยรถยนต์เพื่อนำมาขายให้กับโรงงานบริเวณหน้าโรงงาน โดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

การใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ของกิจการอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นภายในจังหวัดขอนแก่น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด โดยพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ พื้นที่ชนบทในอำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพองมีการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่ชื่อจากพื้นที่นี้ ได้แก่ ข้าวเปลือกที่ใช้ในกิจการโรงสี โดยชื่อจากชาวนาที่ปลูกข้าวในเขตพื้นที่ชลประทานหนองหวาย ข้าวเปลือกจะถูกขนส่งโดยรถยนต์ โดยข้าวเปลือกบางส่วนโรงสีจะนำรถออกไปรับซื้อถึงยุ้งฉางของชาวนา บางส่วนชาวนาจะนำมาขายให้ที่โรงสี รองลงมาการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นจะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มอำเภอที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมดของกิจการอุตสาหกรรม วัตถุประสงค์ที่ชื่อจากบริเวณนี้ ได้แก่ หินย่อย ที่ใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างโดยชื่อจากโรงงานย่อยหินในอำเภอกุฉินารายณ์ หินย่อยที่ชื่อจากพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จะถูกขนส่งโดยรถยนต์บรรทุกมาขายให้กับโรงงานโดยโรงงานเป็นผู้รับ

ภาวะค่าขนส่ง และไม้ยูคาลิปตัสที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษโดยซื้อจากเกษตรกรในอำเภอต่างๆ ไม้ยูคาลิปตัสที่ซื้อจากพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จะถูกขนส่งโดยรถยนต์บรรทุกมาขายให้กับโรงงานโดยผู้ขายเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง สำหรับในพื้นที่เมืองของแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมและพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม มีการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์เท่ากันในแต่ละพื้นที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมดของกิจการอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้ง วัตถุประสงค์ที่ซื้อจากพื้นที่เมืองของแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ เหล็กเส้นและเหล็กแผ่น ที่ใช้ในอุตสาหกรรมกลึงโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ โดยซื้อจากบริษัทตัวแทนจำหน่ายในเมือง วัตถุประสงค์จะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากผู้ขายมาส่งผู้ซื้อโดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง สำหรับวัตถุประสงค์ที่ซื้อจากพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 ได้แก่ ไม้ยูคาลิปตัสที่ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ โดยซื้อจากเกษตรกรทั่วไปในกลุ่มอำเภอ ไม้ยูคาลิปตัสจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากแหล่งผลิตมาขายยังหน้าโรงงานโดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

การใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด ประเภทวัตถุประสงค์ที่ซื้อจากกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เหล็กและอะลูมิเนียม เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมโลหะ เช่น ผลิตตะปู อะไหล่และชิ้นส่วนเครื่องยนต์เครื่องจักรเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรทอแหวนและอุตสาหกรรมบริการทั่วไป วัตถุประสงค์จะถูกขนส่งโดยรถยนต์มาส่งให้กับโรงงานโดยผู้ขายจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง ไม้แปรรูปโดยซื้อจากบริษัทนำเข้า ไม้แปรรูปในกรุงเทพมหานครที่นำเข้าไม้จากต่างประเทศเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตไม้ปาร์เก้ ไม้แปรรูปจะถูกขนส่งโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯมาส่งยังโรงงานแปรรูปในจังหวัดขอนแก่น โดยโรงงานจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นในภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศไทยมีการใช้จ่ายเท่ากันใน 2 พื้นที่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหมด วัตถุประสงค์ที่กิจการอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งซื้อจากภาคกลาง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ซีเมนต์ โดยซื้อจากโรงงานปูนซีเมนต์ในจังหวัดสระบุรีเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ปูนซีเมนต์จะถูกขนส่งจากโรงงานปูนซีเมนต์ในจังหวัดสระบุรีเพื่อมาส่งยังจังหวัดขอนแก่น โดยโรงงานปูนซีเมนต์จะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง และปลาทะเล ซื้อจากสะพานปลาในจังหวัดสมุทรสาครเพื่อผลิตปลาหนึ่ง สำหรับวัตถุประสงค์ที่ซื้อจากภาคตะวันตก ได้แก่ ปลาทะเล โดยซื้อจากสะพานปลาในจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมห้องเย็นและปลาหนึ่ง ปลาทะเลจะถูกขนส่งโดยรถยนต์ จากจังหวัดสมุทรสาครและประจวบคีรีขันธ์ เพื่อมาส่งโรงงานแปรรูปและห้องเย็นในจังหวัด ขอนแก่นโดยโรงงานจะเป็นผู้รับภาระค่าขนส่ง

หากพิจารณาโดยภาพรวมสรุปได้ว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดขอนแก่นมีความ เชื่อมโยงด้านวัตถุดิบภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือค่อนข้างมาก โดยพิจารณาจากการใช้จ่าย เพื่อวัตถุดิบภายในภูมิภาคมีสัดส่วนสูงถึงกว่าร้อยละ 74 ของการใช้จ่ายเพื่อวัตถุดิบทั้งหมดซึ่ง วัตถุดิบที่ซื้อมาจากพื้นที่ต่างๆในภาคส่วนใหญ่จะเป็นวัตถุดิบประเภทไม้ยูคาลิปตัสที่ใช้ใน อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษที่ได้จากการเพาะปลูกของเกษตรกร ลักษณะการใช้จ่ายของโรงงาน อุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมกับประชาชนที่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ เนื่องจากประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเจ้าของวัตถุดิบที่เป็นปัจจัยการผลิต หากพิจารณาเฉพาะผลกระทบทางอ้อมที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นจะพบว่า ผลกระทบทางอ้อม ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้ง อุตสาหกรรม เนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีระบบชลประทานทั่วถึง โดยมีโครงการ ชลประทานหนองหวาย ทำให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่สามารถเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญให้กับโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงสีข้าว และ โรงงานผลิตแป้งขนมจีนใน จังหวัดขอนแก่น

การใช้จ่ายที่สำคัญอันดับรองลงมาของโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่อ เงินเดือนค่าจ้างคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23 ของการใช้จ่ายทั้งหมด การใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้าง ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นภายในจังหวัดขอนแก่น คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 92 ของการใช้จ่ายเพื่อเงิน เดือนค่าจ้างทั้งหมด ที่เหลือร้อยละ 8 จะเกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัด

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างที่เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นใน พื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น และอำเภอน้ำพองซึ่งมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับเมืองทำให้คนงานเดินทางเข้าสู่เมืองค่อนข้างสะดวก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48 ของการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างทั้งหมด ชาวบ้านในกลุ่มอำเภอ แหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมที่เดินทางจากหมู่บ้านมาทำงานในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะ ทำงานในอุตสาหกรรมทอแหวนและนิยมทำงานในโรงงานเดียวกันทั้งหมดหมู่บ้าน ลักษณะการ เดินทางมาทำงานจะมีรถสวัสดิการของโรงงานรับส่งคนงานถึงหมู่บ้านทุกผลัดตลอดทั้งวัน

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 ของการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างทั้งหมด ชาวเมืองที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ทำงานในอุตสาหกรรมทอแหวน อุตสาหกรรมผลิตตุ๊กตาเซรามิก และอุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ ลักษณะชาวเมืองที่เป็นแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานประเภทที่มีทักษะฝีมือ เช่น พนักงานในระดับบริหาร หัวหน้าช่าง พนักงานบัญชีและธุรการ ช่างฝีมือ เป็นต้น

การใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 มีสัดส่วนร้อยละ 13 และ 6 ของการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างทั้งหมด ชาวบ้านที่เดินทางมาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะทำงานในอุตสาหกรรมทอแหวน อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ และอุตสาหกรรมผลิตตุ๊กตาเซรามิก

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของการใช้จ่ายเพื่อเงินเดือนค่าจ้างทั้งหมด ชาวบ้านจากอำเภอโกสุมพิสัยในเขตกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่จะทำงานในอุตสาหกรรมผลิตตุ๊กตาเซรามิกและอุตสาหกรรมทอแหวน

ผลจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการจ้างแรงงานประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ใกล้กับแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการจ้างแรงงานมากกว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ไกลจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมในลำดับถัดไป เนื่องจากประชาชนที่อยู่ใกล้แหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจะมีความสะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาทำงานมากกว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ไกลจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ประกอบกับการเดินทางมาทำงานของแรงงานส่วนใหญ่กิจการอุตสาหกรรมจะมีรถสวัสดิการสำหรับรับส่งคนงาน ดังนั้นรถบริการของโรงงานก็จะพยายามบริการในพื้นที่ที่ไม่ไกลจากโรงงานมากนักเพื่อประหยัดและลดค่าใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม หากพิจารณาระหว่างพื้นที่เมืองและชนบทพบว่าพื้นที่ชนบทจะได้รับประโยชน์จากการจ้างแรงงานมากกว่าพื้นที่เมือง เนื่องจากลักษณะงานและประเภทอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้เทคโนโลยีมากนักโดยมีสัดส่วนการใช้แรงงานมาก (labor intensive industries) ผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นจากแหล่งอุตสาหกรรมในจังหวัดขอนแก่น จะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทมากกว่าพื้นที่เมือง โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมมากที่สุด เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับแหล่งงานมากกว่าพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่ชนบทของกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ ซึ่งมีพื้นที่อยู่ห่างไกลจากแหล่งงาน สำหรับผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้น

การใช้จ่ายเพื่อสาธารณูปโภคมีสัดส่วนร้อยละ 8 ของการใช้จ่ายทั้งหมด ในจำนวนนี้การใช้จ่ายกว่าร้อยละ 60 จะเกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร ที่เหลือร้อยละ 40 เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ดังนั้นผลกระทบทางอ้อมที่เกิดขึ้นทั้งหมดจะเกิดขึ้นในพื้นที่เมือง โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่มีปริมาณการใช้ไฟฟ้ามูลค่ามาก ได้แก่ โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ จะชำระค่ากระแสไฟฟ้า โดยให้สำนักงานของโรงงานที่มีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชำระ ณ ที่ทำการสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กทม.

สรุปจากลักษณะการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดกล่าวได้ว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทมากกว่าพื้นที่เมืองซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย โดยระดับของผลกระทบที่พื้นที่ชนบทได้รับจะแตกต่างกันตามระยะทางที่ไกลจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม สำหรับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองจะเกิดขึ้นเฉพาะพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้น เนื่องจากในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สมบูรณ์และแรงงานที่มีความรู้ที่มากมายเพียงพอต่อการประกอบการอุตสาหกรรม

2. การใช้จ่ายของคณงานที่ทำงานในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม

การใช้จ่ายของคณงานประกอบด้วย การใช้จ่ายเพื่ออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค การเดินทาง การศึกษา การสาธารณสุข การพักผ่อนและการใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด อื่นๆในชีวิตประจำวันของคณงานแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 สัดส่วนการใช้จ่ายในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดขอนแก่นของคณงาน

เมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม	เมืองกลุ่มอำเภอที่ 2	เมืองกลุ่มอำเภอที่ 3	ชนบทกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม	รวม
68.09	0.18	1.32	30.41	100

การใช้จ่ายของคณงานส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เมืองมากกว่าพื้นที่ชนบท โดยการใช้จ่ายของคณงานที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมมีปริมาณการใช้จ่ายมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68 ของการใช้จ่ายทั้งหมดของคณงาน สินค้าและบริการที่คณงานหาซื้อจากเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ อาหารกลางวันและอาหารเย็นโดยซื้อจากแผงลอยหน้าโรงงานและตลาดสดในเมือง เสื้อผ้าของคณงานและครอบครัว ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทาง

ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในระดับมัธยมขึ้นไป การรักษาพยาบาลของตนเองและครอบครัวจากสถานพยาบาลในเมือง เช่นโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลเอ็กซน และคลินิกเอ็กซน การพักผ่อนใจของคนงานจะเกิดขึ้นจากการชมภาพยนตร์และเที่ยวชมงานประเพณีต่างๆ เช่น งานไหม งานดอกคูณเสียงแคน เป็นต้น สำหรับการใช้จ่ายเพื่อเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน คนงานจะหาซื้อสินค้าจากห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม เช่น ห้างแม็คโคร โลตัส และบิ๊กซี เป็นต้น เนื่องจากเมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ เมืองขอนแก่น มีฐานะที่เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค ดังนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกและ บริการพื้นฐานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เช่น สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การบริการด้านสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ตลอดจนห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้างแม็คโคร โลตัส บิ๊กซี เป็นต้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆดังกล่าวข้างต้นจะรวมตัวกันอยู่ในเขตเมืองขอนแก่น ดังนั้นจึงทำให้ในเมืองขอนแก่นมีสินค้าและบริการอยู่อย่างมากมายและเพียงพอกับความต้องการของประชาชนภายในจังหวัดขอนแก่นและใกล้เคียง

รองลงมาปริมาณการใช้จ่ายของคนงานจะเกิดขึ้นภายในหมู่บ้านชนบทที่คนงานอาศัยอยู่ในกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของการใช้จ่ายทั้งหมดของคนงาน สินค้าและบริการที่คนงานหาซื้อจากร้านค้าภายในหมู่บ้าน ได้แก่ อาหารสด เช่น ผักสด ข้าวเหนียว สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน และของใช้ส่วนตัว เป็นต้น สำหรับการบริการที่คนงานใช้บริการภายในหมู่บ้าน ได้แก่ การศึกษาของบุตรหลานคนงานในระดับประถมและการรักษาพยาบาลตนเองและครอบครัวจากสถานีอนามัยในหมู่บ้าน

3. การใช้จ่ายของชาวเมือง

การใช้จ่ายของโรงงาน และการใช้จ่ายของคนงานที่เกิดขึ้นในเมือง ทำให้คนในเมืองมีรายได้เมื่อคนในเมืองมีรายได้ ชาวเมืองก็จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อบริโภคสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่ออาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค การเดินทาง การศึกษา การสาธารณสุข การพักผ่อนและการใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายจะเกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 6.2 สัดส่วนการใช้จ่ายในพื้นที่ต่างๆของชาวเมือง

พื้นที่	เมือง 1	เมือง 2	เมือง 3	ชนบท 1	ชนบท 2	ชนบท 3	กลุ่มจังหวัด	อีสานบน	อีสานล่าง	เหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้	กทม
เมือง 1	96.2	0.15	-	-	-	-	0.1	0.4	0.3	-	0.01	0.93	0.2	1.88
เมือง 2	14.2	82.2	-	-	-	.004	0.08	0.16	0.08	0.2	-	0.41	-	2.70
เมือง 3	4.56	0.14	91.4	-	-	-	-	0.17	0.2	0.28	-	0.59	-	2.60

ก.การใช้จ่ายของชาวเมืองในกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ ชาวเมืองที่อาศัยในเทศบาลนครขอนแก่น สุขาภิบาลท่าพระ สุขาภิบาลน้ำพองและสุขาภิบาลวังชัย จากตารางที่ 6.2 การใช้จ่ายของชาวเมืองส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมืองขอนแก่นและน้ำพองคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 96 ของการใช้จ่ายทั้งหมดของชาวเมือง ที่เหลือค่าใช้จ่ายจะกระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ การใช้จ่ายเพื่ออาหาร เครื่องนุ่งห่ม และค่าใช้จ่ายเพื่อสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะเกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าจากตลาดสด ร้านค้าในชุมชนและห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในเมือง เช่น แม็คโคร โลตัส และบิ๊กซี สำหรับการใช้จ่ายเพื่อสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้า ชาวเมืองจะชำระค่าบริการ ณ ที่ทำการของหน่วยงานในเมือง สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาลจะเกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลและคลินิกเอกชนในเมือง ในทำนองเดียวกันค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่ารถประจำทางชาวเมืองจะใช้จ่ายในเมืองทั้งหมด สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาชาวเมืองจะมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นทั้งในเมืองแหล่งตั้งอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานครและกลุ่มจังหวัดโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

การใช้จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เกิดขึ้นในภาคตะวันออก โดยจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณ หาดพิทยาและบางแสน ในจังหวัดชลบุรี รองลงมาจะเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยว บริเวณ ท่าเสด็จ ในจังหวัดหนองคาย และพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม สำหรับการใช้จ่ายเพื่อพักผ่อนจะเป็นการท่องเที่ยวงานประเพณีของจังหวัด เช่น งานใหม่ งานดอกคูณเสียงแคน และชมภาพยนตร์ เป็นต้น

ข. การใช้จ่ายของชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 2 ชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 2 คือชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในกลุ่มอำเภอที่มีพื้นที่ติดต่อกับกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ ชุมชนเมืองของอำเภอพระยืน บ้านฝาง อุบลรัตน์ เขาสนวงวาง กระนวน กิ่งอำเภอข้าสูงและกิ่งอำเภอบ้านแฮด จากตารางที่ 6.2 การใช้จ่ายทุกประเภทของชาวเมืองส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมืองที่ชาวเมืองอาศัยอยู่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82 ของการใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมา ชาวเมืองจะใช้จ่ายในพื้นที่เมืองขอนแก่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14 ของการใช้จ่ายทั้งหมด การใช้จ่ายที่สำคัญของชาวเมืองที่ใช้จ่ายในชุมชนเมืองของตน คือ การใช้จ่ายเพื่ออาหาร โดยร้อยละ 98 ของค่าใช้จ่ายเพื่ออาหารชาวเมืองจะซื้อจากตลาดสดของสุขาภิบาลหรือตลาดนัดตอนเช้าหน้าอำเภอ ที่เหลือประมาณร้อยละ 2 จะเกิดจากการเดินทางมาทำงานในเมืองขอนแก่นแล้วซื้ออาหารกลับไปบริโภคที่บ้านของตน

สำหรับการใช้จ่ายของชาวเมืองกลุ่มที่ 2 ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในเมืองขอนแก่น คือ การใช้จ่ายเพื่อเครื่องนุ่งห่ม โดยร้อยละ 63 ของค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องนุ่งห่ม ชาวเมืองจะซื้อจากห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าเสื้อผ้าในเมืองขอนแก่น เช่น ห้างแฟรี่ แม็คโคร โลตัส และบิ๊กซี รองลงมาประมาณร้อยละ 32 ชาวเมืองจะซื้อจากร้านค้าหรือตลาดนัดตอนเช้าในชุมชนเมือง ที่เหลือประมาณร้อยละ 3 ชาวเมืองจะซื้อจากร้านสรรพสินค้าในกรุงเทพมหานคร

การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 ทั้งหมด คือ การใช้จ่ายเพื่อสาธารณูปโภคโดยชาวเมืองจะชำระค่าบริการไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ ให้กับสำนักงานที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมือง

สำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในเมืองที่ตนเองอาศัยอยู่ในรูปของค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78 ที่เหลือค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นในเมืองขอนแก่นเป็นการเดินทางโดยรถประจำทางเข้ามาทำกิจกรรมในเมืองขอนแก่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ตามลำดับ

การใช้จ่ายที่ชาวเมืองมีการกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆมากที่สุด คือ การใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ชาวเมืองจะเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ในเมืองขอนแก่นโดยการเที่ยวชมงานประเพณีประจำปี เช่น งานเทศกาลใหม่ งานดอกคูณเสียงแคน และเที่ยวชมภาพยนตร์ตลอดจนสถานบันเทิงต่างๆในเมืองขอนแก่น สำหรับ

สถานที่ท่องเที่ยวนอกภูมิภาคที่ชาวเมืองมีการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ หาดพัทยาและบางแสน จังหวัดชลบุรี ในภาคตะวันออกของประเทศ

ค.การใช้จ่ายของชาวเมืองกลุ่มที่ 3 ชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 3 คือชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในกลุ่มอำเภอที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ ชาวเมืองที่อาศัยในเขตชุมชนเมืองของอำเภอมัญจาคีรี บ้านไผ่ พล ชนบท เป็ยน้อย แวงใหญ่ แวงน้อยหนองสองห้อง หนองเรือ ภูเวียง ชุมแพ ภูผาม่าน โคกโพธิ์ไชย โนนศิลาและหนองนาคำ จากตารางที่ 6.2 การใช้จ่ายทุกประเภทของชาวเมืองส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมืองที่ชาวเมืองอาศัยอยู่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91 ของการใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาจะใช้จ่ายในพื้นที่เมืองขอนแก่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5 ของการใช้จ่ายในพื้นที่ต่างๆ การใช้จ่ายที่สำคัญของชาวเมือง ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่ออาหารโดยค่าใช้จ่ายทั้งหมดจะเกิดขึ้นจากการซื้ออาหารสด เช่น ผักสดและเนื้อสัตว์จากตลาดสดของสุขาภิบาลหรือตลาดนัดตอนเช้าหน้าอำเภอ สำหรับการใช้จ่ายของชาวเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองขอนแก่น ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาขึ้นไป และการใช้จ่ายเพื่อเครื่องนุ่งห่ม ชาวเมืองจะซื้อจากห้างสรรพสินค้าหรือร้านค้าเสื้อผ้าในเมืองขอนแก่น เช่น ห้างแฟรี่ แม็คโคร โลตัส และบิ๊กซี เป็นต้น

การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองทั้งหมด ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่ออาหารและการใช้จ่ายเพื่อสาธารณูปโภคโดยชาวเมืองจะชำระค่าบริการไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ ให้กับสำนักงานที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองและการใช้จ่ายเพื่อเช่าที่อยู่อาศัย

สำหรับค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นภายในเมืองที่ตนเองอาศัยอยู่ในรูปของ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์และรถมอเตอร์ไซด์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 97 ที่เหลือร้อยละ 3 เกิดขึ้นในเมืองขอนแก่นจะเป็นการเดินทางโดยรถประจำทางเข้ามาทำกิจกรรมในเมืองขอนแก่น

การใช้จ่ายที่ชาวเมืองมีการกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆมากที่สุด คือ การใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ชาวเมืองจะเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ เช่น ในภาคตะวันออกโดยสถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวเมืองมีการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้แก่ หาดพัทยาและบางแสน จังหวัดชลบุรี รองลงมาจะเป็นการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและในเมืองขอนแก่นโดยการเที่ยวชมงานประเพณีประจำปี เช่น งานเทศกาลไหมงานดอกคูณเสียงแคน และเที่ยวชมภาพยนตร์ตลอดจนสถานบันเทิงต่างๆในเมืองขอนแก่น

โดยสรุปการใช้จ่ายทุกประเภทของชาวเมืองในกลุ่มอำเภอต่างๆส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่เมือง โดยจะเกิดขึ้นมากที่สุดในพื้นที่เมืองที่มีระดับความเป็นเมืองสูงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเมืองศูนย์กลางความเจริญ ได้แก่ เมืองขอนแก่นและเป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการใช้จ่ายของชาวเมืองในเขตเมืองถึงร้อยละ 96 ของการใช้จ่ายทั้งหมด ในขณะที่การใช้จ่ายของชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 3 มีปริมาณการใช้จ่ายของชาวเมืองที่เกิดขึ้นในเขตเมืองมีปริมาณรองลงมาคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91 ของการใช้จ่ายทั้งหมด ทั้งนี้เมืองในกลุ่มอำเภอที่ 3 มีระดับความเป็นเมืองรองลงมาจากเมืองขอนแก่น ได้แก่ เทศบาลชุมแพ เทศบาลบ้านไผ่ สำหรับเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 ซึ่งมีระดับความเป็นเมืองต่ำกว่าเมื่อเทียบกับระดับความเป็นเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 1 และ 3 มีระยะทางของเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 2 อยู่ใกล้ชิดกับเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 1 ซึ่งมีขนาดใหญ่ทำให้ชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 2 มีสัดส่วนการใช้จ่ายในเมืองน้อยกว่า เนื่องจากชาวเมืองสามารถเดินทางเข้ามาใช้จ่ายในเมืองขนาดใหญ่ ได้แก่ เมืองขอนแก่นค่อนข้างสะดวก

4. การใช้จ่ายของชาวชนบท

การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม การใช้จ่ายของคนงานและการใช้จ่ายของชาวเมืองที่เกิดขึ้นบางส่วนทำให้ให้ชาวชนบทมีรายได้เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อชาวชนบทมีรายได้จะใช้จ่ายต่อไปเพื่อบริโภคสินค้าและบริการ ต่างๆ ได้แก่ การใช้จ่ายเพื่ออาหาร เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค การเดินทาง การศึกษา การสาธารณสุข การพักผ่อนและการใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่นๆในชีวิตประจำวัน โดยการใช้จ่ายจะเกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 6.3 สัดส่วนการใช้จ่ายในพื้นที่ต่างๆของชาวชนบท

พื้นที่	เมือง 1	เมือง 2	เมือง 3	ชนบท 1	ชนบท 2	ชนบท 3	กลุ่มจังหวัด	อีสานบน	อีสานล่าง	เหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้	กทม
ชนบท 1	48.2	0.39	-	50.8	-	-	0.01	0.3	0.1	-	-	0.2	-	-
ชนบท 2	19.8	15.7	-	-	64.5	-	-	0.01	-	-	-	-	-	-
ชนบท 3	5.2	-	31.1	-	-	61.6	0.6	0.02	0.01	-	0.02	0.18	-	1.25

การใช้จ่ายของชาวชนบทส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนเองโดยการซื้อสินค้าและบริการต่างๆ เช่น อาหารสด และสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ผงซักฟอก สบู่ ยาสีฟัน จากร้านค้าภายในหมู่บ้าน รองลงมาจะเป็นการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในเขตชุมชนเมือง เพื่อซื้อสินค้าที่มีคุณภาพสูงและราคาค่อนข้างแพง เช่น เสื้อผ้าและเครื่องแบบนักเรียน สัดส่วนการใช้จ่ายของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอต่างๆ จะมีความแตกต่างกันตามขนาดของกลุ่มอำเภอดังนี้

ก. ชาวชนบทในกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพอง การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของชาวบ้านชนบทส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นใน 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่และพื้นที่เมือง สินค้าที่ชาวชนบทหาซื้อได้จากภายในหมู่บ้าน ได้แก่ อาหาร และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับสินค้าที่ชาวชนบทต้องเดินทางมาหาซื้อในพื้นที่เมือง ได้แก่ เสื้อผ้า และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องสำอางค์ เป็นต้น

ข. ชาวบ้านชนบทในกลุ่มอำเภอที่ 2 ได้แก่ ชาวบ้านชนบทที่อาศัยอยู่ในอำเภอพระยืน บ้านฝาง อุบลรัตน์ เขาสวนกวาง กระนวน กิ่ง อ.ซำสูงและกิ่ง อ.บ้านแฮด การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของชาวบ้านชนบทส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นใน 3 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ พื้นที่ชุมชนเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และในเมืองขอนแก่น สินค้าที่ชาวชนบทหาซื้อได้จากภายในหมู่บ้าน ได้แก่ อาหาร และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับสินค้าที่ชาวชนบทต้องเดินทางมาหาซื้อในพื้นที่เมืองได้แก่เสื้อผ้าและสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยชาวบ้านในกลุ่มอำเภอที่ 2 ชาวบ้านจะเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าจากเมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่เมืองขอนแก่นมากกว่าจะซื้อสินค้าจากเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 เนื่องจากเมืองขอนแก่นมีระดับความเป็นเมืองสูงกว่าเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และมีระยะทางที่ใกล้และสะดวกในการเดินทางเข้าสู่เมืองของชาวชนบท

ค. ชาวชนบทในกลุ่มอำเภอที่ 3 ได้แก่ ชาวชนบทที่อาศัยในพื้นที่ชนบทของอำเภอมัญจาคีรี บ้านไผ่ พล ชนบท เปือยน้อย แวงใหญ่ แวงน้อย หนองสองห้อง หนองเรือ ภูเวียง ชุมแพ ภูผาม่าน กิ่งอ.โคกโพธิ์ไชย กิ่งอ.โนนศิลาและกิ่งอ.หนองนาคำ การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของชาวบ้านชนบทส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นใน 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ และพื้นที่ชุมชนเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 สินค้าที่ชาวชนบทหาซื้อได้จากภายในหมู่บ้าน ได้แก่ อาหาร และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับสินค้าที่ชาวชนบทต้องเดินทางมาหาซื้อในพื้นที่เมือง ได้แก่ เสื้อผ้า และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่นๆ จะเห็นว่าชาวบ้านในกลุ่มอำเภอที่ 3 จะมี

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมน้อยกว่าชาวบ้านที่อาศัยในกลุ่มอำเภออื่นๆ เนื่องจากเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 3 เป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีระดับความเป็นเมืองรองลงมาจากเมืองขอนแก่น ได้แก่ เทศบาลตำบลชุมแพ และเทศบาลตำบลบ้านไผ่ ซึ่งในเมืองเหล่านี้จะมีสินค้าและบริการที่ไม่แตกต่างจากเมืองขอนแก่นมากนัก ประกอบกับที่ตั้งของกลุ่มอำเภอที่ 3 มีระยะทางไกลจากเมืองขอนแก่นดังนั้นชาวชนบทจึงไม่สะดวกในการเดินทางเข้าสู่เมืองขอนแก่นเพื่อหาซื้อสินค้าและบริการมากนัก

โดยสรุปการใช้จ่ายทุกประเภทของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอต่างๆส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่หมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ สินค้าที่ชาวชนบทหาซื้อภายในหมู่บ้าน ได้แก่ อาหารและของใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับสินค้าที่ชาวชนบทหาซื้อจากเมือง ได้แก่ เสื้อผ้าและของใช้ในชีวิตประจำวันบางชนิด ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่พื้นที่ชนบทมีต่อพื้นที่เมืองจะขึ้นอยู่กับขนาดของเมืองและระยะทางในการเดินทางเข้าสู่เมืองของชาวชนบท โดยพิจารณาจากตารางที่ 6.3 สัดส่วนการใช้จ่ายของชาวบ้านในกลุ่มอำเภอที่ 2 มีสัดส่วนการใช้จ่ายในพื้นที่เมืองขอนแก่นมากกว่าการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในชุมชนเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 ซึ่งแสดงถึงระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นระหว่างพื้นที่ชนบทกับพื้นที่เมือง

ผลกระทบด้านรายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวี

การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประชาชนในพื้นที่เมืองและชนบทในรูปของรายได้ เมื่อประชาชนในจังหวัดขอนแก่นมีรายได้ก็จะใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคสินค้าบริการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ในจังหวัดขอนแก่นซึ่งสามารถอธิบายโดยพิจารณาค่าตัวคุณทวี ที่เกิดจากการใช้จ่ายของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆดังนี้

5. รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวี การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม

รายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของโรงงานซึ่งเป็นผลมาจากการจ้างงานแรงงานหรือผลกระทบทางตรงและการใช้จ่ายเพื่อปัจจัยการผลิตอื่นๆที่มีใช้แรงงานหรือผลกระทบทางอ้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆในจังหวัดขอนแก่นสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.4 รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคูณทวีการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม

	เมืองที่ตั้ง อุตสาหกรรม	เมือง กลุ่ม 2	เมือง กลุ่ม 3	ชนบทที่ตั้ง อุตสาหกรรม	ชนบท กลุ่ม 2	ชนบท กลุ่ม 3
d_1	0.0569	-	-	0.1072	0.0292	0.0145
d_2	0.0402	-	-	0.0119	0.0034	0.0048
m_{fv1}				0.16		
m_{fv2}					0.05	
m_{fv3}						0.03
m_{fu1}	0.20					
m_{fu2}						
m_{fu3}						

จากตารางที่ 6.4 รายได้ทางตรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ เมืองขอนแก่นและเมืองน้ำพอง โดยรายได้จะเกิดขึ้นประมาณ 5.69 บาท จากการจ้างงานในแหล่งอุตสาหกรรม 100 บาท สำหรับในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 ไม่มีรายได้เกิดขึ้นจากการจ้างแรงงาน เนื่องจากไม่มีแรงงานที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมตัวอย่างอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทปรากฏว่ารายได้ที่เกิดขึ้นโดยตรงหรือรายได้ซึ่งเป็นผลมาจากการจ้างแรงงานหรือผลกระทบทางตรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบท ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพอง ในรัศมีประมาณ 10 กิโลเมตร เมื่อโรงงานอุตสาหกรรมมีการใช้จ่ายเพื่อการจ้างแรงงานในพื้นที่กลุ่มอำเภอต่างๆกลุ่มละ 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม จำนวน 10.72 บาท รองลงมาจะเกิดขึ้นรายได้จะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 2.92 บาท และในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 1.45 บาท

สำหรับรายได้ทางอ้อมหรือผลกระทบทางอ้อมที่เกิดจากการใช้จ่ายเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตทุกชนิดที่ไม่ใช้แรงงานในเมือง ปรากฏว่ารายได้จะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้นโดยการซื้อเหล็กเส้น ชิ้นส่วนอะไหล่เครื่องยนต์ เนื้อหมู และค่าสาธารณูปโภค จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม 4 บาท

สำหรับในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และ พื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 โรงงานอุตสาหกรรมที่ดำเนินกิจการในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัดขอนแก่นไม่มีการใช้จ่ายเพื่อปัจจัยการผลิตในพื้นที่ดังกล่าว

สำหรับรายได้ทางอ้อมที่เกิดจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบท ปรากฏว่า การใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้รายได้เกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่นน้อยมาก กล่าวคือเมื่อโรงงานอุตสาหกรรมมีการซื้อปัจจัยการผลิตประเภท ข้าวเปลือกและดินเหนียวจากพื้นที่ชนบทในกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม จำนวน 100 บาทจะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในชนบทเพียง 1.19 บาท รองลงมาหากโรงงานอุตสาหกรรมใช้จ่ายเพื่อปัจจัยการผลิตประเภท หินยอย และไม้ยูคาลิปตัส จากพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทเล็กน้อยมากเพียง 0.48 บาท เช่นเดียวกันผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 เมื่อมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อไม้ยูคาลิปตัสและข้าวเปลือก เกิดขึ้นในพื้นที่ จำนวน 100 บาทจะมีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 เพียงเล็กน้อย จำนวน 0.34 บาท

โดยสรุปแล้วการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมในจังหวัดขอนแก่น โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะใช้แต่แรงงานในท้องถิ่นที่อาศัยที่ไม่ไกลจากแหล่งที่ตั้งของโรงงานมากนัก โดยส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในพื้นที่ชนบท สำหรับวัตถุดิบส่วนใหญ่จะใช้วัตถุดิบที่มาจากพื้นที่อื่นๆ เช่น ไม้ยูคาลิปตัสจากจังหวัดต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เม็ดพลาสติกที่ใช้ในอุตสาหกรรมทอแหวนจากโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกในจังหวัดระยองเขตภาคตะวันออก และ เหล็กแผ่นเหล็กเส้นจากกรุงเทพมหานคร

หากพิจารณาค่าตัวคูณทวีการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า กระบวนการทำงานของตัวคูณทวี ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ชนบทมากกว่าพื้นที่เมือง โดยการใช้จ่ายของโรงงานทุกๆ 100 บาท เพื่อการจ้างงานและซื้อปัจจัยการผลิตในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม จะทำให้มีจำนวนเงินเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่ากับ 16 บาท รองลงมาการใช้จ่ายทุกๆ 100 บาทของโรงงานอุตสาหกรรมจะทำให้มีจำนวนเงินเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวนเงิน 5 บาทและ 3 บาท ตามลำดับ โดยการสังเกตผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่พบว่าพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมกิจกรรม

ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบริเวณดังกล่าวจะเป็นร้านค้าขายของใช้ในชีวิตประจำวันเปิดกิจการมากกว่าพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภออื่นๆในจังหวัดขอนแก่น

สำหรับในพื้นที่เมืองการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้น โดยการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรม 100 บาท จะทำให้มีเงินเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ จำนวน 20 บาท สำหรับพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 โรงงานอุตสาหกรรมไม่มีการใช้จ่ายในพื้นที่ดังกล่าว โดยการสังเกตผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่พบว่าพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในบริเวณดังกล่าวจะเป็น ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้างบิ๊กซี โลตัส แม็คโคร เป็นต้น

6. รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวีที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของคนงาน

การใช้จ่ายของคนงานที่ทำงานในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเพื่อบริโภคสินค้าและบริการ ทำให้เมืองและชนบทได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6.5 รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวีการใช้จ่ายของคนงาน

	เมืองที่ตั้ง อุตสาหกรรม	เมือง กลุ่ม 2	เมือง กลุ่ม 3	ชนบทที่ตั้ง อุตสาหกรรม	ชนบท กลุ่ม 2	ชนบท กลุ่ม 3
d_i	0.3284	0.0015	0.0063	0.2567	-	-
m_i	0.4093	0.0019	0.0072	0.2814	-	-

จากตารางที่ 6.5 ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของคนงานจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในพื้นที่เมืองที่คนงานทำงานมากกว่าพื้นที่ชนบทที่คนงานอาศัยอยู่ โดยการใช้จ่ายของคนงานเพื่อซื้อสินค้าและบริการ จำนวน 100 บาท ในพื้นที่เมืองกลุ่มต่างๆ ทำให้รายได้เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 33 บาท ซึ่งมากกว่ารายได้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภออื่นๆ ซึ่งมีรายได้เกิดขึ้นไม่ถึง 1 บาท เนื่องจากพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมของจังหวัดขอนแก่นยังมีบทบาทเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นจึงมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ คนงานส่วนใหญ่จึงมีการใช้จ่ายในพื้นที่เมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม

สำหรับในพื้นที่ชนบทการใช้จ่ายของคนงานตัวอย่างจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้น โดยการใช้จ่ายของคนงานเพื่อซื้อสินค้าและบริการ จำนวน 100 บาท โดยส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารจากร้านค้าภายในหมู่บ้าน ทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 26 บาท

หากพิจารณาค่าตัวคุณทวีที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของคนงาน ปรากฏว่า โดยกระบวนการทำงานของตัวคุณทวี รายจ่ายทุกๆ 100 บาท ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอต่างๆ ของคนงาน จะทำให้มีเงินเกิดขึ้นในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 41 บาท ซึ่งมากกว่าพื้นที่อื่นๆ มีเงินเกิดขึ้นไม่ถึง 1 บาท

สำหรับในพื้นที่ชนบทกระบวนการทำงานของตัวคุณทวีที่เกิดจากการใช้จ่ายของคนงาน ปรากฏว่า การใช้จ่ายของคนงานตัวอย่างจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่ชนบทของอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้ง อุตสาหกรรมเท่านั้น โดยการใช้จ่ายของคนงานทุกๆ 100 บาทที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่ เป็นการใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารจากร้านค้าภายในหมู่บ้าน จะทำให้มีจำนวนเงินเกิดขึ้น 28 บาท

7. รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวีที่เกิดจากการใช้จ่ายของชาวเมือง

การใช้จ่ายของชาวเมืองที่มีรายได้จากการใช้จ่ายของโรงงาน คนงาน ชาวเมืองและ ชาวชนบท เพื่อบริโภคสินค้าและบริการ ทำให้เมืองได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยผลกระทบ ทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองเท่านั้น

ตารางที่ 6.6 รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวีการใช้จ่ายของชาวเมือง

	เมืองที่ตั้ง อุตสาหกรรม	เมือง กลุ่ม 2	เมือง กลุ่ม 3	ชนบทที่ตั้ง อุตสาหกรรม	ชนบท กลุ่ม 2	ชนบท กลุ่ม 3
d_{u1}	0.5152	0.0012	-	-	-	-
d_{u2}	0.0803	0.4232	-	-	-	0.0004
d_{u3}	0.0375	0.0016	0.7930	-	-	-
m_{u1}	2.06	1.00	-	-	-	-
m_{u2}	1.09	1.73	-	-	-	0.001
m_{u3}	1.04	1.00	4.83	-	-	-

จากตารางที่ 6.6 การใช้จ่ายของชาวเมือง ในพื้นที่เมืองกลุ่มต่างๆ จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้น เฉพาะในพื้นที่เมือง เมื่อชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในเมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมใช้จ่ายเพื่อซื้อ สินค้าและบริการในพื้นที่เมืองที่ตนเองอาศัยอยู่จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองที่ เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 51.52 บาท หากชาวเมืองในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมใช้จ่ายใน เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 เพื่อพักผ่อนบริเวณแหล่งท่องเที่ยวรอบอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 0.12 บาท

สำหรับชาวเมืองที่อาศัยในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 เมื่อมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้า และบริการเกิดขึ้นในเมืองของตนเอง จำนวน 100 จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นภายในเมืองตนเอง จำนวน 42.32 บาท หากชาวเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 มีการใช้จ่ายในเมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้ง อุตสาหกรรม จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม

จำนวน 8.03 บาท สำหรับในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 ที่ชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 2 มีการใช้จ่ายเพื่อท่องเที่ยวบริเวณพิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ จำนวน 100 บาท ทำให้มีรายได้เกิดขึ้นน้อยมาก จำนวน 0.04 บาทเท่านั้น

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 100 บาท ที่ใช้จ่ายในพื้นที่เมืองที่ตนเองอาศัยอยู่ จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 79.30 บาท รองลงมาหากชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 3 มีการใช้จ่ายในเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมและเมืองกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวนกลุ่มอำเภอละ 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในกลุ่มเมืองต่างๆ จำนวน 3.75 บาท และ 0.16 บาท ตามลำดับ

โดยสรุปการใช้จ่ายของชาวเมืองจะเกิดผลประโยชน์โดยตรงในพื้นที่เมืองเท่านั้น สำหรับในพื้นที่ชนบทผลประโยชน์จะเกิดขึ้นโดยอ้อมในรูปของการใช้จ่ายเพื่ออาหารที่พ่อค้าจะซื้อผลผลิตการเกษตรที่ผลิตในพื้นที่ชนบทมาประกอบอาหารขายให้กับชาวเมืองต่อไป

หากพิจารณาค่าตัวคุณทวีที่เกิดจากการใช้จ่ายของชาวเมือง พบว่าโดยกระบวนการทำงานของตัวคุณทวีการใช้จ่ายของชาวเมืองที่อาศัยอยู่ในกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม หากมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 100 บาท จะทำให้มีเงินเกิดขึ้นจำนวน 206 บาทรองลงมาหากชาวเมืองของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ใช้จ่ายในเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 100 บาท ทำให้มีเงินเกิดขึ้นในเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 100 บาทเช่นกัน

สำหรับการใช้จ่ายของชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 2 พบว่าการใช้จ่ายของชาวเมือง จำนวน 100 บาท ที่ใช้จ่ายในเมืองของตน โดยกระบวนการทำงานของตัวคุณทวี ทำให้มีเงินเกิดขึ้น 173 บาท หากชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 2 มีการใช้จ่าย 100 บาท ในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมโดยกระบวนการทำงานของตัวคุณทวีจะทำให้มีเงินเกิดขึ้น 109 บาท สำหรับการใช้จ่ายของชาวเมืองที่เกิดขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณพิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ อำเภอภูเวียงเขตพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 100 บาท โดยผ่านกระบวนการทำงานของตัวคุณทวีจะทำให้มีเงินเกิดขึ้นเพียง 0.1 บาทเท่านั้น

ในทำนองเดียวกันการใช้จ่ายของชาวเมืองในกลุ่มอำเภอที่ 3 หากมีการใช้จ่ายในเมืองของตนเอง จำนวน 100 บาท โดยผ่านกระบวนการทำงานของตัวคุณทวี มีเงินเกิดขึ้น 483 บาท หากชาวเมืองกลุ่มอำเภอที่ 3 มีการใช้จ่าย 100 บาท ในพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมโดยผ่าน

กระบวนการทำงานของตัวคุณทวิจะทำให้มีเงินเกิดขึ้น 104 บาท สำหรับการใช้จ่ายของชาวเมืองที่เกิดขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์อำเภออุบลรัตน์เขตพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 100 บาท โดยผ่านกระบวนการทำงานของตัวคุณทวิจะทำให้มีเงินเกิดขึ้น 100 บาทเท่ากัน

8. รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวิที่เกิดจากการใช้จ่ายของชาวชนบท

การใช้จ่ายของชาวชนบทที่มีรายได้จากการใช้จ่ายของโรงงาน คนงาน ชาวเมืองและชาวชนบท เพื่อบริโภคสินค้าและบริการ ทำให้หมู่บ้านชนบท ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยผลกระทบทางเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในพื้นที่ชนบทมากกว่าพื้นที่เมือง

ตารางที่ 6.7 รายได้ที่เกิดขึ้นและค่าตัวคุณทวิการใช้จ่ายของชาวชนบท

	เมืองที่ตั้ง อุตสาหกรรม	เมือง กลุ่ม 2	เมือง กลุ่ม 3	ชนบทที่ตั้ง อุตสาหกรรม	ชนบท กลุ่ม 2	ชนบท กลุ่ม 3
d_{v1}	0.2591	0.0051	-	0.2632	-	-
d_{v2}	0.1052	0.1240	-	-	0.3053	-
d_{v3}	0.0298	-	0.1677	-	-	0.3048
m_{v1}	0.53	0.01		1.36		
m_{v2}	0.11	0.21			1.44	
m_{v3}	0.03	-	0.81			1.44

จากตารางที่ 6.7 การใช้จ่ายของชาวชนบท ในกลุ่มอำเภอต่างๆ จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองและชนบท เมื่อชาวชนบทที่อาศัยอยู่ในอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการในหมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านของกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 26.32 บาท หากชาวชนบทในกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมใช้จ่ายในเมืองที่เขาอยู่อาศัยเพื่อซื้อสินค้าและบริการจำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจำนวน 25.91 บาท

สำหรับชาวชนบทที่อาศัยในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 เมื่อมีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการเกิดขึ้นในหมู่บ้านของตนเอง จำนวน 100 จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านของตนเอง จำนวน 30.53 บาท หากชาวชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 2 มีการใช้จ่ายในเมืองที่เป็นแหล่งที่

ตั้งอุตสาหกรรม จำนวน 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม จำนวน 10.52 บาท สำหรับในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 เมื่อชาวชนบทกลุ่มอำเภอที่ 2 มีการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ จำนวน 100 บาท ทำให้มีรายได้เกิดขึ้น จำนวน 12.40 บาท

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอที่ 3 จำนวน 100 บาท ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านที่ตนเองอาศัยอยู่ จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 30.48 บาท รองลงมาหากชาวชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 มีการใช้จ่ายในเมืองกลุ่มอำเภอที่ 3 และเมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม จำนวนกลุ่มอำเภอละ 100 บาท จะทำให้มีรายได้เกิดขึ้นในกลุ่มเมืองดังกล่าวข้างต้น จำนวน 16.77 บาท และ 2.98 บาท ตามลำดับ โดยสรุปการใช้จ่ายของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอต่างๆ ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทมากกว่าในพื้นที่เมือง

หากพิจารณาค่าตัวคุณทวีที่เกิดจากการใช้จ่ายของชาวชนบท ปรากฏว่าโดยกระบวนการทำงานของคุณทวี การใช้จ่ายของชาวชนบทที่อาศัยอยู่ในกลุ่มอำเภอที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม หากมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นในพื้นที่หมู่บ้านของตนเอง จำนวน 100 บาท จะทำให้มีเงินเกิดขึ้นในหมู่บ้าน จำนวน 136 บาท รองลงมาหากชาวชนบทของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมใช้จ่ายในเมืองของตนเองและใช้จ่ายในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 100 บาท เท่ากันทำให้มีเงินเกิดขึ้นในเมืองของตนเองและเมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 จำนวน 53 บาท และ 1 บาท ตามลำดับ

สำหรับการใช้จ่ายของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอที่ 2 หากมีการใช้จ่ายในหมู่บ้านของตนเอง จำนวน 100 บาท โดยผ่านกระบวนการทำงานของคุณทวี จะทำให้หมู่บ้านของกลุ่มอำเภอที่ 2 มีเงินเกิดขึ้น 144 บาท หากใช้จ่าย 100 บาท ในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 2 และพื้นที่เมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมโดยผ่านกระบวนการทำงานของคุณทวีทำให้มีเงินเกิดขึ้น 21 บาท และ 11 บาท ตามลำดับ

สำหรับการใช้จ่ายของชาวชนบทในกลุ่มอำเภอที่ 3 หากมีการใช้จ่ายในหมู่บ้านของตน จำนวน 100 บาท โดยผ่านกระบวนการทำงานของคุณทวี จะทำให้หมู่บ้านของกลุ่มอำเภอที่ 3 มีเงินเกิดขึ้น 144 บาท หากชาวชนบทของกลุ่มอำเภอที่ 3 มีการใช้จ่าย 100 บาท ในพื้นที่เมืองของกลุ่มอำเภอที่ 3 และเมืองที่เป็นแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมโดยผ่านกระบวนการทำงานของคุณทวีทำให้มีเงินเกิดขึ้น 81 บาท และ 3 บาท ตามลำดับ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาผลกระทบจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมที่มีต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้ค่าตัวคูณทวีที่เกิดจากการใช้จ่ายของโรงงานอุตสาหกรรมและการใช้จ่ายของประชาชนเป็นตัวชี้วัดระดับผลกระทบที่เกิดขึ้น การศึกษาพบว่าในพื้นที่ชนบทของกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่นและอำเภอน้ำพองจะได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาผลกระทบจะเกิดขึ้นในพื้นที่ชนบทกลุ่มอำเภอที่ 2 และกลุ่มอำเภอที่ 3 ตามลำดับ สำหรับในพื้นที่เมืองผลกระทบจะเกิดขึ้นเฉพาะในพื้นที่เมืองแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเท่านั้น ได้แก่ ชุมชนเมืองขอนแก่นและชุมชนเมืองน้ำพอง อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อรายได้ของประชาชนในจังหวัดมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมทอแหวน สำหรับอุตสาหกรรมที่มีการใช้วัตถุดิบในภาคมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผนดังนี้

1. การศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมที่มีการใช้วัตถุดิบภายในภาคมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมผลิตเยื่อกระดาษ แต่จะมีผลต่อการพัฒนาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากอุตสาหกรรมกระดาษจะใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในกระบวนการผลิต ความต้องการไม้ยูคาลิปตัสของโรงงานจะเป็นแรงผลักดันให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกไม้ยูคาลิปตัสเพิ่มมากขึ้น อาจเกิดผลกระทบต่อการใช้ปุ๋ยและสารเคมีชนิดอื่นๆ โดยพื้นที่ที่ถูกนำไปใช้ปลูกยูคาลิปตัสแล้วหากมีการนำพื้นที่ดังกล่าวไปใช้ปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นจะทำได้ค่อนข้างยากและมีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากระบบรากของยูคาลิปตัสจะมีความทนสูงยากต่อการทำลาย ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมกระดาษที่จะเกิดขึ้นในอนาคตควรพิจารณาประเภทวัตถุดิบชนิดอื่น เช่น ปอ ไม้ ฯลฯ เพื่อเป็นทางเลือกและขยายฐานวัตถุดิบให้หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

2. ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการขนส่งวัตถุดิบที่ใช้ในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมจะใช้การขนส่งทางรถยนต์ผ่านโครงข่ายคมนาคมในภาคและระหว่างภาค โดยโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 และ 331 (ระยอง - กบินทร์บุรี - นครราชสีมา - ขอนแก่น) ซึ่งเป็นโครงข่ายหนึ่งที่จะมีความสำคัญในอนาคต

3. ลักษณะการเดินทางของประชาชนที่เดินทางเข้าสู่เมืองเพื่อทำงานหรือทำธุรกิจ จะเดินทางโดยใช้ระบบขนส่งตามโครงข่ายถนนที่เชื่อมระหว่างเมืองกับพื้นที่ชนบท โดยผู้ที่ทำงานในโรงงานส่วนใหญ่จะเดินทางด้วยรถสวัสดิการของโรงงานที่รับส่งคนงานถึงหมู่บ้าน สำหรับผู้ที่เดินทางเข้ามาทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง

4. ผลการศึกษาทำให้สามารถกำหนดพื้นที่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาซึ่งเป็นการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่และสามารถคาดเดาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับพื้นที่เมืองและชนบท นำไปสู่การวางแผนรองรับในอนาคต โดยการวิจัยนี้พบว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม พื้นที่ชนบทบริเวณชานเมืองจะเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของแรงงานที่ทำงานในเมือง ทำให้มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจและมีการขยายตัวของที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในบริเวณดังกล่าว ที่สังเกตเห็นอย่างชัดเจนจะมีร้านค้าขนาดเล็กและกิจการอุตสาหกรรมบริการเกิดขึ้น เช่น ร้านซ่อมรถ ร้านขายวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันแรงงานที่เดินทางมาทำงานในเมืองก็ซื้อสินค้าประเภทของใช้และอาหารจากเมืองกลับไปอุปโภคบริโภคที่หมู่บ้าน ทำให้มีของเหลือใช้ ได้แก่ ขยะเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ในขณะที่องค์กรท้องถิ่นที่ดูแลชุมชนชนบทยังมีข้อจำกัดด้านฐานะขององค์กรในการจัดการปัญหาเมืองที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต สำหรับในพื้นที่เมืองที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจยังมีบางชุมชนเมืองที่มีฐานะเป็นสุขาภิบาล ได้แก่ สุขาภิบาลน้ำพอง และสุขาภิบาลวังชัย ในขณะที่อำเภอ น้ำพองมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ องค์กรท้องถิ่นดังกล่าวยังมีฐานะที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเมือง อาจทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการเมืองเกิดขึ้นได้ในอนาคต

5. การศึกษาพบว่าความเชื่อมโยงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของประชาชนในกลุ่มอำเภอต่างๆ จะเป็นลักษณะของกลุ่มชุมชนเมืองโดยกลุ่มชุมชนเมืองของกลุ่มอำเภอด้านทิศตะวันตกของจังหวัดขอนแก่นจะมีชุมชนเมืองชุมแพเป็นเมืองศูนย์กลางของกลุ่มอำเภอ ในขณะที่กลุ่มชุมชนเมืองทางทิศใต้ของจังหวัดจะมีชุมชนเมืองบ้านไผ่เป็นเมืองศูนย์กลางของกลุ่มอำเภอ

6.2 ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาสามารถเสนอเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. การพัฒนาอุตสาหกรรมควรมีการเลือกใช้วัตถุดิบที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษซึ่งปัจจุบันจะใช้ไม้ยูคาลิปตัสเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ควรมีการเปลี่ยนใช้วัตถุดิบชนิดอื่น เช่น ไม้ ปอ กระถินณรงค์ หรือไม้ชนิดอื่นๆ ที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกระจายประเภทการใช้วัตถุดิบให้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เกษตรกรสามารถมีทางเลือกในการปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่
2. ประเภทอุตสาหกรรมที่ควรสนับสนุน ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมบริการ เนื่องจากอุตสาหกรรมดังกล่าวจะมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในจังหวัดมากที่สุด จากผลการศึกษาพบว่าวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมเกษตรส่วนใหญ่จะมาจากพื้นที่ชนบทในกลุ่มอำเภอแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม ควรมีการกระจายการใช้จ่ายเพื่อซื้อวัตถุดิบของอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ของจังหวัดโดยส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ต่างๆ ที่มีศักยภาพเหมาะสมกับพื้นที่ เป็นการทำให้มีรายได้เกิดขึ้นกับประชาชนในชนบท
3. ควรเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงระหว่างชนบทกับเมืองโดยปรับปรุงและพัฒนาระบบโครงข่ายถนนให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่ให้มีความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่เมือง ตลอดจนปรับปรุงระบบการเดินรถโดยสารให้ได้มาตรฐานเหมาะสมกับความต้องการเดินทางในแต่ละพื้นที่
4. การพัฒนาแรงงานภาครัฐควรมีการเตรียมความพร้อมด้านแรงงานเพื่อให้สามารถรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจัดการฝึกอบรมแรงงานใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและแรงงานที่ทำงานในปัจจุบันให้มีความรู้และสามารถยกระดับฝีมือแรงงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรม
5. ชุมชนเมืองที่มีบทบาทเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของกลุ่มอำเภอด้านทิศใต้ ได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านไผ่ และด้านทิศตะวันตก ได้แก่ เทศบาลตำบลชุมแพ ควรมีการพัฒนาชุมชนเมืองศูนย์กลางดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมในการบริหารจัดการเมือง โดยยกฐานะชุมชนระดับเทศบาลตำบลชุมแพและชุมชนเมืองระดับเทศบาลตำบลบ้านไผ่ ให้มีฐานะเป็นเทศบาลเมือง

6. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนชนบทชานเมือง ผลกระทบที่เกิดขึ้นมีผลให้ชุมชนชานเมืองดังกล่าวมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจและมีการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเพื่อสนองความต้องการของชุมชนในรูปของร้านค้าและที่อยู่อาศัยของแรงงานที่ทำงานในเมือง ดังนั้นควรมีการยกฐานะชุมชนชานเมืองให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีฐานะเป็นเทศบาล สำหรับในพื้นที่เมือง แหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสุขาภิบาลน้ำพองที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ควรเพิ่มขีดความสามารถของสุขาภิบาลน้ำพองในการให้บริการแบบเมือง โดยยกฐานะชุมชนเมืองให้สูงขึ้นตามความเหมาะสมกับขนาดของเมือง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมเท่านั้นแต่อาจเกิดจากการพัฒนาในสาขาการผลิตอื่นๆ เช่น เกษตรกรรม ราชการ การเงินการธนาคาร การค้าและบริการ การวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสาขาการผลิตอื่นๆด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีการเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยผลกระทบทางเศรษฐกิจที่พิจารณาเปรียบเทียบประเภทอุตสาหกรรมที่มีขนาดการจ้างงานหรือเงินทุนที่เท่ากัน เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบให้ชัดเจนว่าอุตสาหกรรมประเภทใดที่เป็นประโยชน์หรือผลเสียต่อจังหวัดมากน้อยกว่ากัน ตลอดจนควรมีการศึกษาในเรื่องของแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันว่ามีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน ปริมาณและคุณภาพเป็นอย่างไร และกระบวนการในการพัฒนาแรงงานเป็นอย่างไร